ДНЕВНИКЪ

(стенографический)

на

V Обикновенно Народно Събрание

(първа редовна сессия).

XI ЗАСѢДАНИЕ, ПОНЕДѢЛНИКЪ, 2 НОЕМВРИЙ 1887 ГОДИНА.

(Отворено въ 1 часа и 30 минути слѣдъ пладнѣ, подъ прѣдсѣдателството на подпрѣдсѣдателя г-на Зах. Стояновъ).

Прѣдсѣд.: (Звъни). Засѣданието се отваря. Г-нъ секретарь ще протете списъка.

Секр. Сарѫ-Ивановъ: (Чете списъка). Отсѫтствуватъ:

Д. Марковъ, Ив. Антоновъ, Дим. Митовъ, Петръ Меновъ, Ненко Вълчовъ, Илия Стоковъ, Илия Маджаровъ, Афузъ Ахмедовъ, Мюфти Тахиръ-Ефенди, Ник. Стойменовъ, Афузъ Мехмедъ Х. Исмаиловъ, Галибъ Х. Еминовъ, Хасанъ Бей, Тома Цековъ Зайковъ, Д. Ц. Коцовъ, Дим. Златевъ, Пенчо Шиваровъ, Хр. Векиловъ, Филипъ Симидовъ и Д-ръ Я. Геровъ.

Прѣдсѣд.: Отъ цѣлото число прѣдставители, въ това засѣдание отсѫтствуватъ 20 души. Има законното число, за да се отвори засѣданието, и да се пристѫпи къмъ разглеждание въпроситѣ положени на дневний редъ.

На дневний редъ има положени слѣдующитѣ въпроси:

I. Послѣдньо четение на закона за носение орѫжие.

II. Прѣдложение отъ г-на Д. Кознички: онія прѣдставители който сѫ избрани отъ нѣколко околии да заявятъ отъ коя именно околия приематъ да се считатъ прѣдставители, и

III. Докладъ на коммисията по провѣркитѣ на изборитѣ.

Но прѣди да се пристѫпи къмъ разискване въпроситѣ, положени на дневний редъ, г-нъ секретарь ще прочете скратения протоколъ отъ миналото засѣдание.

Секр. Иор. Симеоновъ: (Чете скратения протоколъ отъ X-то засѣдание).

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да направи нѣкаква забѣлѣжка по прочетения скратенъ протоколъ? (Нѣма). Значи, приема се.

Г-нъ Кировъ има думата.

Т. Кировъ: Въ миналото засѣдание най-подиръ бѣхъ прѣдложилъ за прошенията по поддайството, първо да се пращатъ на г-на М-ра на Външнитѣ Дѣла за да види той, кои подаватъ такива прошения, какво трѣбва да се направи съ тѣхъ, и послѣ да се разглеждатъ тукъ.

Секр. Иор. Симеоновъ: Понеже прѣдложението на г-на Кирова не се е записало въ скратения протоколъ, а е записано въ стенографическитѣ протоколи, то може да се земе отъ бюрото въ внимание, и нетрѣбва да се записва въ скратения протоколъ.

Прѣдсѣд.: За днешното засѣдание първи прѣдмѣтъ на дневний редъ имаме: трето четение закона за носенье орѫжие. Г-нъ докладчикътъ да заеме мѣстото си.

Докл. Каракашевъ: (Отъ трибуната). Г-да прѣдставители! Ще се прочете закона за носенье орѫжие така, както е билъ допълненъ и измѣненъ въ послѣдното засѣдание. (Чете):

„ЗАКОНЪ

за носенье орѫжие.

Чл. 1. Всѣки, който иска да пѫтува съ орѫжие, длъженъ е да има позволителенъ билетъ.

Забѣл. Исключватъ се военнитѣ, служащитѣ въ полицията и въобще всички онія дѣржавни служителье, на които длъжностьта изисква да носятъ орѫжие.

На общинскитѣ служителье: пѫдари, пазванти, куриери и др., се издаватъ отъ околийскитѣ началници, по искаиьето на общинскитѣ управленія, особенни свидѣтелства. Тия свидѣтелства не подлежатъ на никаква такса.

Позволителни билети за носенье орѫжие се издаватъ отъ околийскитѣ и градски началници, на основание даденитѣ отъ кметоветѣ свидѣтелства. Тия свидѣтелства подлежатъ на гербовъ сборъ отъ 20 ст. Освѣнъ това, за всѣко подобно свидѣтелство, въ полза на общинската касса, вематъ се 50 стотинки.

Забѣл. Кметоветѣ издаватъ свидѣтелства за носенье оржжие, на основание едно поржчителство, подписано отъ двама души честни и състоятелни граждане или селяне, членове на истата община.

Чл. 3. Билетътъ за носенье оржжие има сила въ цѣлото Княжество за една година. Въ него се означава името, прѣзимето, занятието, мѣстожителството, възрастьта чьртитѣ на лицето и видътъ на оржжието.

Чл. 4. За всѣки позволителенъ билетъ за носенье оржжие се плащатъ 5 лева за въ полза на държавното съкровище.

Чл. 5. Билетитѣ за носенье оржжие се приготовляватъ отъ Министерството на Финанситѣ и се пращатъ на окол[illegible]скитѣ началници, чрѣзъ окржжнитѣ управителье.

Чл. 6. Позволителний билетъ за носенье оржжие недава право на притежательтъ му да се разхожда съ оржжие въ населенитѣ мѣста, по тържищата, сбороветѣ и панаиритѣ, освѣнъ като прѣминува.

Чл. 7. Позволителенъ билетъ за носенье оржжие не се дава:

а) на лица, които не сж навършили 18 години;

б) на състоящитѣ подъ настойничество, лудитѣ и признатитѣ за пияници;

в) на онія, които сж лишени по сждъ отъ гражданскитѣ си правдини;

г) на онія, които се намиратъ подъ полицейски надзоръ, и най-сетнѣ

д) на онія, които сж осждени на повече отъ 6 мѣсеци за въоржжено съпротивление на властитѣ или за кражба и разбойничество.

Послѣдньото запрѣщение не бива да трае повече отъ 5 години слѣдъ истичанието срокътъ на наказанието.

Чл. 8. Оня, който носи оржжие безъ позволителенъ, съ просроченъ или съ чужди билетъ, наказва се за прьвъ пѫть съ глоба отъ 10 до 20 лева. За втори пѫть глобата се удвоява, а за трети пѫть, освѣнъ удвоената глоба, наказва се и съ затворъ до единъ мѣсецъ.

Забѣл. Ловчинитѣ могѫтъ да носятъ ловчийско оржжие, когато отиватъ на ловъ, само съ билетъ за ловъ.

Чл. 9. За нарушение чл. 6 отъ настоящий законъ, виновнитѣ се наказватъ съ глоба отъ 20 до 100 лева, или съ затворъ отъ една недѣля до единъ мѣсецъ».

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да направи нѣкакви поправки или допълнения по прочетений законъ?

Зах. Градинаровъ: Г-да прѣдставители! Прѣди да се даде на гласуванье за послѣденъ пѫть тоя законъ, азъ бихъ молилъ да се истълкуватъ двѣ нѣща въ интересъ на самия законъ, което да остане записано въ стенографическитѣ протоколи, като разяснение къмъ извѣстни членове. Въ чл. 2-й отъ приетия отъ насъ законъ за носенье оржжие, въ забѣлѣжката му е казано, че лицата, които искатъ да носятъ оржжие, сж длъжни да прѣдставятъ поржчителство отъ самостоятелни и познати двѣ лица. Азъ искамъ да зная, да ли за тия поржчители ще се практикува така, както въ сждилищата; т. е. подписитѣ ще се завѣряватъ ли и въ тоя случай отъ надлѣжнитѣ нотариуси, или както до сега е било, че самитѣ лица въ Общинското Управление се подписватъ, и това се счита като дѣйствително поржчителство. Ако е прьвото, т. е. да се завѣряватъ подписитѣ при нотариуса, то е доста обрѣменително; защото и г-нъ Векиловъ като направи прѣдложение за измѣнение таксата въ чл. 5-й се ссилаваше на това именно, като казваше, че онія, които ще искатъ билети за носянье оржжие се обрѣменяватъ съ много данъци, тежко ще имъ бѫде да плащатъ 1 л. и 40 ст. за завѣряванье подписъ, 1 левъ за гербови марки, 50 ст. за въ полза на общината, за прошение и пр. Ако Нар. Събрание и правителството разбиратъ, че поржчителството само подписано отъ двама граждани е достатъчно, безъ да се потвьрдява отъ нотариуса, та които искатъ да носятъ оржжие да плащатъ само единъ левъ за гербови марки и 1 левъ и 10 ст. за завѣрявание подписа, всичко 2 лева и 10 ст. Ако сж достатъчни само двата подписа съ една гербова марка отъ 10 ст., нѣмамъ нищо противъ; но искамъ това да бѫде разяснено и ясно опрѣдѣлено за онія, които ще приспособяватъ закона.

Второ, въ втория членъ на сѫщия законъ се казва, че за да се даде позволителенъ билетъ за носянье оржжие, пьрво трѣбва да се земе свидѣтелство отъ кмета. Сега, искамъ пьрво да зная, ако единъ человѣкъ има 10 слуги и иска да ги снабди съ билети за носенье оржжие, за което ще трѣбва да отиде въ Общинското Управление, той подава прошение, дава и гаранция; сега, трѣбва ли за всѣко лице да дава особенно поржчителство, особенно прошение, особенна гаранция и особенни марки, или само едно поржчителство е достатъчно за всичкитѣ? — Ако за всѣко лице се разбира че трѣбва да се дава отдѣлно прошение, поржчителство и гербови марки, това е тоже обрѣменително.

Затова, молилъ бихъ и желая Нар. Събрание да гласува какъ трѣбва да се разбира това. И азъ прѣдлагамъ Нар. Събрание да се произнесе, че за поржчителството, издадено отъ двѣ лица, да се не иска завѣряванието му отъ нотариуса; и второ, че ако едно лице иска да земе и десеть билети за свои хора, било пѫдари, овчари или говедари, само съ едно прошение и съ едно поржчителство да може да извади колкото му трѣбватъ билети, а не за всѣко лице да прави особенни прошения и поржчителства. Това като казвамъ, искамъ като тълкувание къмъ закона, да остане въ стенографическитѣ протоколи, за да не би отпослѣ да се разбира двояко, но да се разбира, че нѣма да се дава за всѣко лице отдѣлно прошение, поржчителство, гербови марки и пр.

Дим. Петковъ: Г-да прѣдставители! Прѣдложението на г-на Градинарова е дѣйствително много умѣстно; но за да можемъ да го тълкуваме така, както той иска, — може-би и самъ г-нъ М-рътъ да го не е разбиралъ така, — трѣбва да е тукъ и г-нъ М-рътъ на Вѫтрѣшнитѣ Дѣла. Струва ми се, че спорѣдъ процедурата, свидѣтелства и поржчителства немогѫтъ да иматъ важность, ако сж подписани само съ два подписа и ако сж облѣпени само съ 20 или 50 ст. гербови марки. Така щото, трѣбва г-нъ М-рътъ да е тукъ, за да може да се даде едно или друго тълкувание.

Зах. Градинаровъ: Нар. Събрание тълкува законитѣ а не сами законитѣ се тълкуватъ. Ние сме законодателно тѣло, ние вотирами законитѣ, и ние можемъ да ги тълкуваме. Процедура сѫществува както въ сждебнитѣ тъй и въ административнитѣ учрѣждения, че ако нѣкой гарантира за нѣкои лица, и тѣ подпаднѫтъ подъ сждебно слѣдствие, и, ако подобно слѣдствие изисква здрава гаранция, то трѣбва гарантирующий да отиде прѣдъ надлѣжния нотариусъ да завѣри подписътъ си, да гарантира съ имотътъ си, като го заложи и пр., — това, което тукъ не е казано. Испьрвомъ, практиката бѣше такава, че поржчительтъ незалага нищо и подписътъ му се незавѣряваше отъ нотариусъ, а само Общинското

Управление завѣряваше подписътъ му и неговото състояние. И защото Нар. Събрание вотира законитѣ, и то само може да ги тълкува, азъ моля да се истълкува: какво се разбира подъ думата поржчителство, и какво трѣбва да бѫде то.

Дим. Петковъ: Наистина, Нар. Събрание тълкува законитѣ, но когато тѣ се тълкуватъ, както и когато се приема извѣстенъ законъ, М-рътъ трѣбва да знае, и той трѣбва да каже съгласенъ ли е или не. Защото, сега въ тоя случай, като се измѣнява таксата, ако той, М-рътъ се несъгласи, може би, да дойде и каже, че оттегля законътъ. И тогава ще може да го внесе пакъ въ другата сесия съ други измѣнения. Ето защо, азъ казвамъ, да се почака до като дойде тукъ М-рътъ; защото ако се несъгласи, какво ще стане? Трѣбва да се почака да видимъ, ще се съгласи ли или не; инакъ закона може да падне.

Дим. Тончевъ: Г-да представители! Азъ съмъ напълно съгласенъ съ г-на Градинарова, а г-нъ Петковъ би ималъ право само тогава, ако спорѣдъ неговитѣ думи, направеното предложение би се касаяло до членъ внесенъ отъ г-на М-ра Президента, т. е. ако бѣше за измѣнение на това сѫщото, което е той внесълъ. Но азъ зная, че въ текста на 2-й членъ отъ внесения законъ, за поржчителствата не фигурираше такова нѣщо, а се внесе по предложение отъ г-на Кьойбашиева. Следователно, за тълкуването на това, по̀ добрѣ можемъ и трѣбва да се обърнемъ къмъ самия му предложитель. Чини ми се, че когато г-нъ Кьойбашиевъ го предлагаше, не е разбиралъ поржчителство нотариално. (Единъ гласъ: Не е Кьойбашиевъ, а Калчовъ). — Който и да е, — не е разбиралъ такова поржчителствуване, нотариално, т. е. оня, който ще поржчителствува, да ходи предъ нотариуса, а е разбиралъ просто морално поржчителство, съ което се засвидѣтелствува, че еди-кой е честенъ и добръ человѣкъ. Съ други думи, разбира се свидѣтелство за добро повѣдение и честность. Затова, азъ бихъ молилъ лицето, което е направило предложението за поржчителствата, да излѣзе и разясни, какъ е разбиралъ: дали просто да отиде поржителътъ предъ Общинския Съвѣтъ да завѣри подписътъ му, съ който просто свидѣтелствува, че еди кой е добръ и честенъ човѣкъ и заслужва да носи оржжие, или же е разбиралъ поржчителство такова, каквото се предвижда отъ Вр. Сѫд. Правила.

Затова тоя, който е направилъ това предложение, може да му даде тълкувание, безъ да се гледа, че нѣма г-на М-ра тукъ.

М-ръ Д-ръ Странски: Г-да! Азъ моля да се има предъ видъ, при обсѫждание предложението на г-на Градинарова къмъ чл. 2-й, че закона за носенье оржжие, който се сега разисква, не е фискаленъ законъ, но полицейско-административенъ, и че като такъвъ, не изисква такива строгости, каквито съдържатъ сѫдебнитѣ закони; следователно, никакви обремененния и затруднения нѣма да има, каквито г нъ Градинаровъ предполага, защото, както казахъ, тоя законъ не е фискаленъ.

Т. Кировъ: Г-да представители! Азъ искамъ да направя предложение за измѣнение на чл. 4-й, именно, таксата да се намали отъ 5 на 3 лева. (Гласове: Не е свършенъ единътъ въпросъ; нѣка се свърши).

Секр. Каракашевъ: Г-да! Преди да се пристѫпи къмъ разглеждание предложението на г-на Кирова, моля да се разрѣши въпроса, повдигнатъ отъ г на Градинарова.

Дим. Петковъ: Г-да представители! Азъ мисля, че послѣ заявлението на единъ отъ г-да министритѣ, че така се разбира, подигнатия отъ г-на Градинарова въпросъ, както го ние разбираме, и както се каза, можемъ мисля, да минемъ по-нататъкъ, толкова повече, както каза и г-нъ предсѣдателътъ Тончевъ, че които сж предлагали това, не сж разбирали такава процедура, каквато се предвижда въ Вр. Сѫд. Правила и мисля, че слѣдъ говорението на г-на Градинарова, достатъчно е това тълкувание. (Гласове: Исчерпанъ е въпросътъ!)

К. Калчевъ: Азъ незная защо се повдига въпросъ за тълкуването на тоя законопроектъ, когато още не е станѫлъ законъ. Нар. Събрание има свой правилникъ, спорѣдъ който може да се измѣнява всѣки законъ при трете четение, а следователно и настоящий. Въпросъ обаче за тълкуването му, може да се подига, само когато се свършатъ по него всичкитѣ дебати — именно, когато се свърши третото му четение. Сега, всичко което може да стане е, да се съобразимъ съ Вжтр. Правилникъ: който има намѣрение да иска нѣкои измѣнения, да представи своето предложение, подписано отъ 10 д. и да се види, да ли ще се приеме или не. Но въпросъ за тълкуването на закона нѣма си тукъ мѣстото. Ако се направи тълкувание, то може да си остане въ протоколитѣ, отъ гдѣто може да става справка, но слѣдъ като се направятъ измѣненията и допълненията споредъ Правилникътъ.

Зах. Градинаровъ: Не зная да ли разбрахте, че азъ не искамъ да направя нови измѣнения въ закона? Азъ искамъ просто да се истълкува: какъ разбира Нар. Събрание, въ каква смисълъ е то вотирало, да ли както азъ разбирамъ и болшинството на представителитѣ, или тъй просто, както го разбиратъ нѣкои други. По тия съображения, направихъ туй предложение, не за нѣкои измѣнения, защото зная по-добрѣ отъ г-на Калчева какъ се правятъ предложения за измѣнения или допълнения. Азъ искамъ едно просто разяснение догдѣ е врѣме, че ако и трети пѫть се гласува законътъ, тогава за да стане въ него допълнение или измѣнение, трѣбва да се съобразимъ съ Конституцията, т. е. да се направи предложение подписано отъ $^1/_4$ представители. За да не става това, азъ, преди да се вотира закона, искамъ да стане разяснение, а не правя никакво предложение за измѣнение и допълнение на закона. Но понеже се обясни отъ г на М-ра на Външнитѣ Дѣла, че тоя законъ е просто административенъ правилникъ, а не е фискаленъ, за това доволенъ съмъ отъ тия обяснения и предлагамъ да се прѣкратятъ дебатитѣ и да се мине на дневний редъ.

Секр. Каракашевъ: Тогава въпроса се свършва. Да се мине на дневний редъ.

Има друго предложение отъ г-на Кирова, върху него може да се говори.

Предсѣд.: Минава се на дневний редъ. Думата има г-нъ Кировъ.

Т. Кировъ: Азъ правя следующето предложение: (Чете)

„ПРѢДЛОЖЕНИЕ.

Като имамъ предъ видъ, че законодателното тѣло не трѣбва да се грижи само за увеличението на държавното съкровище, но заедно съ това да гледа и улесняването населението при извършване на частнитѣ си работи, безъ обаче да се претоварва то̀ за това му улеснение несъразмѣрно съ паричнитѣ му сили, то предлагамъ щото, предвидената въ чл. 4-й отъ закона на носенье оржжие такса, да се намали отъ 5 на 3 лева».

Ив. Стойновъ: Г-да прѣдставители! По тоя въпросъ завчера говориха не по-малко отъ 20 души. Говориха . . . . (Шивачевъ: Да чуемъ прѣдложението . . . . . Д-ръ Цачевъ: Не знаемъ за какво се говори! Прѣдсѣд.: Моля тишина г-да).

Казахъ, че повече отъ 15—20 души оня день говориха по въпроса за 5 л., 2 л. и 3 л. такса; тъй щото, станѫ пазарлъкъ колко да бѫде. Въпросътъ дойде въ положение, че държавата нетрѣбвало да печели отъ закона за носение орѫжие, като се туря такса 5 л., че било обрѣменително за населението. Като исхождамъ отъ тая точка, захващамъ съ туй: мнозина говориха; едни настояваха да се наложи два лева за таксата на билетитѣ; едни говориха да се налагатъ три лева, други говориха да си останѫтъ 5 лева и пр. Азъ ще говоря цѣлата истина, която вие всички ще съзнаете. Азъ мисля, че съ таксата за носение орѫжие не се обрѣменява населението ни най-малко. Увѣрявамъ ви, вие всички които ще вземете да носите револвери съ себе . . . . (Тропоть) ще платите по 5 лева . . . (Прѣдсѣд.: Моля да се не прекѫсва оратора).

Казахъ въ завчерашната си рѣчь, че ако търговецътъ има нужда отъ орѫжие, който нѣма гаранция отъ правителството, отъ полицията и администрацията и който се опасава за себе си, той ще има да плати 5 лева. Ако допустнемъ единъ, който има нѣколко овчари, иска да упази добитъка си отъ крадци, вълци и пр., той нѣма да се обрѣмени, че ще му се наложатъ 5 лева такса. За това, прѣдложението на г-на Кирова е неумѣстно и прѣдлагамъ да бѫде тъй, както завчера се прие, именно 5 лева и да се приеме въпроса за исчерпанъ. (Тропотъ).

Ник. Шивачевъ: Не се чу какво е прѣдложението. (Гласове: На трибуната!).

Хр. Векиловъ: Скърбя, че ставатъ толкова голѣми разисквания, даже необмисленни, по тълкуването на въпроса. Още оня день се разясниха тия нѣща, особенно за поржчителството. Сега за таксата трѣбва особенно да се вникне въ прѣдложението на г-на Кирова, че за да земе человѣкъ позволително за носение орѫжие трѣбва да плати 9 лева. Едно прошение до кметството ще носи гербова марка 50 ст., едно поржчителство 1 л., за потвърждение 1 л. и 40 ст., за да се потвърди подписа 50 ст., за свидѣтелството 20 ст. и 40 за общината и 5 лева за билета, ставатъ 9 лева. Азъ моля да се съгласи Събранието, да остане таксата 2 л., а не три. (Единъ гласъ: 60 пари!) Ако щете може и 10 лева. Тогава като бѫде 2 лева таксата и 4 лева други разноски ще струва билета 6 лева; инакъ ще бѫде много.

Герчо Рапчовъ: За да може да се разисква по прѣдложението на г-на Кирова, трѣбва да присѫтствува г-нъ М-рътъ, който е внесълъ законопроекта.

Дим. Петковъ: Щехъ да кажѫ и азъ, че като нѣма тука надлѣжний М-ръ, който да дава обяснения, не може да се говори го прѣдложението на г-на Кирова. Дебати станѫха и завчера по таксата и г-нъ М-рътъ не се съгласи за измѣнението ѝ. И сега мисля, че нѣма да се съгласи и може да се принуди даже да си оттѣгли закона.

Д-ръ Цачевъ: Отказвамъ се. (Гласове: Исчерпанъ е въпросътъ! Единъ гласъ: Да се гласува исцѣло!).

М-ръ Д-ръ Странски: Прѣдлагамъ да се отложи разискването по тоя членъ, или по-добрѣ, по това прѣдложение на г на Кирова до пристигането на г-на М-ра-Прѣзидента, който е внелъ закона.

Д. Петковъ: Въ такъвъ случай нѣма да има засѣдание. Въпроса е: да се гласува закона исцѣло. Защо да излѣземъ, когато можемъ да минемъ къмъ слѣдующия дневенъ редъ.

М-ръ Д-ръ Странски: Това което прѣдложихъ азъ е относително тоя въпросъ. Има други въпроси, по които може да се говори. Слѣдъ като се исчерпятъ тѣ, ако пристигне М-рътъ, тогава ще се повърнемъ върху настоящия въпросъ.

Прѣдсѣд.: Понеже нѣма тукъ надлѣжния М-ръ, минава се на дневний редъ. По причина на вчерашния праздникъ . . . . (Не се чува) . . . доклада на коммисията по провѣркитѣ на изборитѣ.

(М-ръ Прѣзидентъ влиза).

М-ръ Д-ръ Странски: До гдѣто не сме пристѫпили къмъ другъ въпросъ, може да се продължава въпроса по третото четение на закона за носянье орѫжие.

Прѣдсѣд.: Има прѣдложение за измѣнение 4-й чл. отъ закона за носение орѫжие.

Д. Петковъ: Г-нъ Кировъ направи прѣдложение. Това прѣдложение не е рѣшено още. Той прѣдлага, да се намали таксата за носение орѫжие отъ 5 на 3 лева и ако г-нъ М-рътъ е съгласенъ може да се приеме. Щомъ се рѣши това прѣдложение, има и други прѣдложения.

Прѣдсѣд.: Ще се прочете прѣдложението на г-на Кирова още единъ пѫть.

Секр. Каракашевъ: (Чете)

„ПРѢДЛОЖЕНИЕ.

Като имамъ прѣдъ видъ, че законодателното тѣло нетрѣбва да се грижи само за увеличението на държавното съкровище, нъ заедно съ това да гледа и улесняването населението при извършването на частнитѣ си работи, безъ обаче да се прѣтоварва тó, за това му улеснение несъразмѣрно съ паричнитѣ му сили, то прѣдлагамъ, щото прѣдвидената въ чл. 4-й отъ закона за носение орѫжие такса, да се намали отъ 5 на 3 лева».

К. Меразчиевъ: Азъ г-да прѣдставители задържамъ си думата да възразя противъ това прѣдложение внесено отъ г-на Кирова до тогава, до когато му се даде думата да обясни отъ трибуната, какво иска той съ това си прѣдложение.

Моля да се покани г-нъ Кировъ да обясни съдържанието на това прѣдложение.

Т. Кировъ: Г-да прѣдставители: (Гласове: «Отъ трибуната»! Отива на трибуната). Прѣдложението, което направи единъ отъ г-да депутатитѣ сега, че прѣди да говори за моето прѣдложение, което направихъ и което е подкрѣпено съгласно чл. 39-й отъ Правилника, отъ повече отъ 10 души, желаялъ именно да чуе моитѣ обяснения, т. е. съ каква цѣль прѣдлагамъ това, е такова, щото почти нѣмаше си мѣстото; защото явно се вижда, какво искамъ. Азъ мисля, че и дума неможе да стане за нѣщо, което да не се разбира въ моето прѣдложение. Отъ само себе си се разбира, че е желателно, щото тая такса, която прѣдвижда чл. 4-й отъ закона за носение орѫжие да се намали отъ 5 на 3 лева. Още въ миналото засѣдание азъ исказахъ нѣкои отъ мотивитѣ, които ме подбудиха да искамъ и да моля почитаемото Събрание да намали таксата отъ 5 на 3 лева. И сега ако земамъ думата да говоря, ще повторя сѫщитѣ причини, които исказахъ оня день.

Г-да прѣдставители! Азъ ви увѣрявамъ, че тая такса, която ще се зима, съгласно закона въ полза на държавното съкровище, за даване билетъ за носение оржжие — тая такса, повтарямъ, нѣма да увеличи много приходитѣ на държавното съкровище. Но на единъ человѣкъ, като говоря за человѣкъ — повече имамъ прѣдъ видъ срѣднята класса или сиромашкото население, защото богатия человѣкъ, който има овчари или говедари, на него е лесно да купи оржжие, да вземе билетъ и да даде това оржжие на слугитѣ си, за да му пазятъ стадото; но за по-голѣмата часть отъ населението това е тѣжко. Толкова повече, като знаемъ, че нашето население въ мѣстноститѣ, въ които живѣе, сж повечето гористи и за всѣка работа често трѣбва да носи оржжие за запазване себе си и добитъка си, както отъ разбойници, така сжщо и отъ гадь. Ако такива хора, работата на които е вжтрѣ въ балкана, прѣтоварите съ 5 лева за билетъ, които не сж само 5, но трѣбватъ още нѣколко отъ горѣ, защото за да напише прошение трѣбватъ пари, за поржчителство трѣбватъ пари; освѣнъ 5 лева, които сж полза на съкровището, има право на Градския или Общински съвѣтъ отъ 50 ст., послѣ върху свидѣтелството трѣбва да има една гербова марка отъ 50 ст., тъй щото, всичко събрано набира се крупна цифра 8—9 лева, които за единъ сиромахъ человѣкъ не сж малко нѣщо.

Прѣдъ видъ на тия причини, азъ направихъ прѣдложение за да се намали таксата отъ 5 на 3 лева и мисля, че съ това съкровището нѣма да осиромашѣе. Има други источници, отъ гдѣто съкровището може да се обогати.

Азъ моля Събранието да се съгласи и приеме моето прѣдложение за намаление таксата отъ 5 на 3 лева.

К. Меразчиевъ: Г-да прѣдставители! Въздьржамъ се отъ всѣкаква критика върху внесеното прѣдложение отъ г-на Кирова, понеже не е да не ви е извѣстно, че по внесеното прѣдложение, по въпроса за 5-тѣ лева, да се намалятъ на 3 лева, между насъ въ миналото засѣдание станжха такива дебати върху тоя въпросъ, за смалявание стойностьта на билета, за която нѣкои отъ прѣдставителитѣ прѣдлагаха да се намали отъ 5 на 3 лева, а други отъ г-да прѣдставителитѣ сжщо внесоха прѣдложение да се намали на 2 лева; затова, като имамъ прѣдъ видъ това обстоятелство, че тоя въпросъ се разиква между насъ при второто четение, членъ по членъ, на настоящия законъ за носение оржжие, моля почитаемото Събрание да остави внесеното отъ г-на Кирова прѣдложение безъ никакъвъ резултатъ.

Хр. Дюкмеджиевъ: Г-да прѣдставители! До колкото вѣрвамъ прѣдложението на г-на Кирова е отъ желание, щото той да облѣгчи сиромаситѣ, които той много жали. Азъ съжалявамъ и могж ясно да кажж, че тия негови доказателства, които той приведе за подкрѣпление на прѣдложението си, не сж истинни, защото, споредъ него нашето бѣдно население, когато даже ходило на дърва, все носило оржжие, когато това не е така. Азъ мисля, че съмъ пжтувалъ повече отъ г-на Кирова въ гори и планини, но не съмъ видѣлъ бѣдни хора да носятъ оржжие — носятъ само рала. За това, незная да ли е тукъ мѣстото да се помогне на сиромаситѣ, или само правимъ дума за тѣхъ. Има място, гдѣто тѣ трѣбва да се съжаляватъ. Ако искате да знаете, кой носи оржжие, то ще ви кажж, че повече богатитѣ и състоятелнитѣ носятъ оржжие — едни отъ нужда други отъ салтанатъ. Пословицата казва: «сиромаситѣ и на срѣдъ пжта спжтъ». За това, не е умѣстно тукъ да говоримъ и съжаляваме сиромаситѣ. Сиромаситѣ нѣма да носятъ оржжие, а напротивъ ще видите до година отъ статистиката, че богатитѣ само носятъ оржжие. Сиромаситѣ тескерета нѣма да зиматъ, защото нѣматъ нужда отъ оржжие; а който има нужда, нека плати. Каза се по напрѣдъ и се обясни, кои имать нужда отъ оржжие, като овчари и други и трети. За онія отъ тѣхъ, които сж общински служители дава имъ се безплатно билетъ, по искането на Общинския Съвѣтъ; но онія хора, които се наематъ като овчари при частни лица, тѣ сж слуги и който има 10 души слуги, той има и много стока и може не 5 но 10 лева да даде за тескере. Затова мисля, че тукъ не е мѣстото да съжаляваме сиромаситѣ, а има друго мѣсто; слѣдователно да оставимъ съжаленнето за тамъ.

Прѣдъ видъ на всичко това, моля да се отхвърли прѣдложението на г-на Кирова, като неумѣстно

Зах. Градинаровъ: Г-да прѣдставители! Не зная да ли ви убѣдиха доводитѣ на г-на Кирова, който прѣдлага да се намали таксата за носение оржжие отъ 5 на 3 лева. Но крайней мѣре, за себѣ си казвамъ, че сжщитѣ тия доводи бѣха и въ попрѣдишното засѣдание, въ което г. Матакиевъ прѣдлагаше да се намали таксата на 2 лева, а г-нъ Кировъ на 3 лева. Вѣрвайте, тогава още бѣхъ се убѣдилъ, че Нар. Събрание приема таксата петъ лева безъ да прави пазарь. Азъ мисляхъ тогава, че 4 лева бѣха доста за билетъ, но най-послѣ се съгласихме да бждатъ 5 лева.

Г-нъ Кировъ твърдѣ краснорѣчиво оплаква бѣдното население, ако плащало 5 лева за билетъ; но азъ казвамъ, че ако тия хора които имать нужда отъ носение оржжие, за пазение отъ разбойници, ако тия хора се съсипвать отъ 5 лева, то по-добрѣ да махнемъ съвсѣмъ таксата. Щомъ е така работата, азъ ще направя прѣдложение да се невзима никакъ такса, понеже цѣлта не е за обогатаване на съкровището. Но отъ друга страна, защото държавата като прави расходи трѣбва срѣщу тѣхъ да има и приходи, и като мисля, че 5 лева нѣма да съсипятъ населението, а има други нѣща които повече могатъ да направятъ това, то немогж да се съглася съ г-на Кирова, че който плати 5 лева за билетъ за носение оржжие, било за да се пази отъ разбойници, или просто за салтанатъ, то щѣли тия 5 лева да го съсипятъ материално. Ако ли пакъ г-да прѣдставителитѣ намѣрятъ по основателни доводи, които да ги убѣдятъ въ полза за прѣдложението на г-на Кирова, тогава приемете прѣдложението. Но азъ за себѣ си казвамъ, че не можахъ да се убѣдя и като вѣрвамъ, че върху тоя въпросъ се говори доста прѣди дохождането и слѣдъ дохождането на г-на М-ра, на основание 14-й чл. отъ Правилника прѣдлагамъ да се гласува закона, а прѣдложението на г-на Кирова да се отхвърли. (Гласове: Исчерпанъ е въпросътъ!)

М-ръ Стамболовъ: Понеже г-нъ Кировъ се обръща къмъ мень, за да приема прѣдложението му, азъ обявявамъ на Събранието, че не могж да го приема.

Прѣдсѣд.: Желае ли Нар. Събрание да се гласува прѣдложението на г-на Кирова:

Т. Кировъ! Оттеглямъ прѣдложението си. (Гласове: Има прѣдложение за прѣкращение дебатитѣ!)

Зах. Градинаровъ: Да се гласува прѣдложението ми за прѣкращение дебатитѣ.

Прѣдсѣд.: Тъй като г-нъ Кировъ оттегли прѣдложението си, минуваме по-нататъкъ.

Секр. Каракашевъ: Има второ прѣдложение дадено отъ г-на Холевича съ слѣдующето съдържание: (Чете)

„ПРѢДЛОЖЕНИЕ

за измѣнението въ редакция алинея 2-а отъ 1-й членъ на закона за носение оржжие:

«На общинскитѣ и селскитѣ служители: падари, пазванти, куриери, говедари, коняри, овчари, както и на самитѣ ступани-пастири се издаватъ и пр.», както слѣдва въ алинеята. Това прѣдложение е подписано отъ нуждното число прѣдставители.

Дим. Петковъ: Ако тоя, който прави прѣдложението има да каже нѣщо, азъ си задържамъ правото да говоря послѣ.

Василъ Холевичъ: Г-да прѣдставители! Прѣди да изложж причинитѣ, които ме сж подбудили да направя прѣдложението, което чухте, азъ ще направя една поправка въ редакцията на 1-й членъ отъ законътъ, който е прѣдмѣтъ на разискването ни, тъй като, вслѣдствие станжлитѣ измѣнения внесени по него въ минжлото засѣдание, тоя 1-й членъ остава споредъ мень не пъленъ. Въ тоя членъ е казано: «Всѣки, който иска да пжтува съ оржжие, трѣбва да има позволителенъ билетъ». Отъ това азъ разбирамъ, че трѣбва да има позволителенъ билетъ само оня, който пжтува съ оржжие, а не и тоя който ходи въ границитѣ на общината си съ оржжие. Тъй оставенъ тоя членъ, не се постига цѣлта, която има да гони цѣлий законъ. Затова азъ мисля, че ако и Събранието намѣри за добрѣ, да се внесе и думата «носи» въ казаннийтъ членъ.

Въ втората алинея отъ сжщий членъ на тоя законъ е казано: «на общинскитѣ служители: падари, пазванти, куриери и др. »азъ допълнихъ това «и др.» въ прѣдложението си съ «говедари, коняри, овчари, както и на самитѣ стопани-пастири се издаватъ и пр.» Това пояснение споредъ мень е нуждно, защото то опрѣдѣля какви хора трѣбва да носятъ оржжие безплатно, инакъ оставено както е въ закона: падари, пазванти, куриери и др. неможе да се разбере и кои други хора могжтъ да се считатъ общински служители. Въ миналото засѣдание, единъ отъ г-да прѣдставителитѣ каза, че подъ думитѣ както сж въ закона не се разбирали и селскитѣ падари, говедари пр. Въ сжщото засѣдание, до колкото помня, се отказа на частнитѣ овчари било или говедари. Сега като приемемъ че селскитѣ служители могжтъ да се ползуватъ да носятъ безплатно оржжие, азъ неразбирамъ, защо на частнитѣ лица да се отказва това право. Селскитѣ пждари, говедари не сж общински и не пасжтъ нѣкакви стада на общината, отъ които приходитѣ да сж за общината или съ други думи да се ползоватъ всичкитѣ общинари; селскитѣ служители сж слуги на извѣстни само личности отъ общината. Това г-да прѣдставители, като е тъй, щото само извѣстни лица да се ползуватъ съ безплатенъ билетъ за носение оржжие, то защо единъ человѣкъ, който пасе самъ добитъка си да се неползува и той отъ тия права. Азъ мисля, че и частнитѣ лица които иматъ 100—150 овци и сами ги пасжтъ, иматъ право и тѣ да се ползуватъ. Съ това искамъ да кажж, че до колкото селскитѣ падари, говедари, коняри, и пр. — хора които иматъ тоя занаятъ сами и които слугуватъ на частни лица — могжтъ да се ползуватъ съ едно право, то слѣдва да се допусне това ползуване и на тия, които иматъ 50—60 овце и които иматъ само тоя занаятъ за прѣхрана на домочадието си. Въ заключение ще кажж, че, понеже на селскитѣ падари, говедари, овчари, коняри и др. ще се дава позволителенъ билетъ за носение оржжие безплатно, то и на частнитѣ лица трѣбва да се даде това право. Слѣдователно, азъ моля г-да прѣдставителитѣ да се съгласятъ и гласуватъ това мое прѣдложение, което имахъ честьта да прѣдставя.

М-ръ Стамболовъ: Съ прѣдложението на г-на Холевича немогж да се съглася, защото това, което иска той, има го, въ втората алинея на чл. 1-й, гдѣто е казано: «на общинскитѣ служители: пждари, пазванти, куриери и др.»; разбира се и други общински служители, а кои именно, ще се опрѣдѣлятъ отъ общината.

Що се касае до прѣдложението, да се дава позволителенъ билетъ безплатно и на самитѣ ступани, ще кажж, че понеже по тоя поводъ се говори въ минжлото засѣдание твърдѣ много, сега за излишно считамъ да повтарямъ.

Д. Петковъ: Това което искахъ да кажж, каза се отъ г-на М-ра. Азъ мисля, че, ако приемемъ прѣдложението на г-на Холевича, ще излѣзе такова нѣщо. Въ първия членъ казахме, че който иска да пжтува съ оржжие трѣбва да има позволителенъ билетъ, а въ втората алинея да кажемъ, че се позволява на самитѣ ступани, които пасжтъ своитѣ овцѣ, да носятъ оржжие, значи да унищожимъ първия членъ. (Гласове: Исчерпанъ е въпросътъ).

Прѣдсѣд.: Счита ли Нар. Събрание въпроса за исчерпанъ? (Гласове: Счита). Който мисли, че въпроса е исчерпанъ да си вдигне ржката. (Болшинство). Въпроса е исчерпанъ.

Зах. Градинаровъ: Да се гласува прѣдложението на г-на Холевича.

Прѣдсѣд.: Който приема прѣдложението на г-на Холевича да си вдигне ржката. (Меншество). Пада. Има едно прѣдложение отъ г-на Хр. Милевъ.

Секр. Каракашевъ: (Чете)

„ПРѢДЛОЖЕНИЕ

за измѣнение на чл.чл. 3-й и 4-й отъ закона за носение оржжие по слѣдующий начинъ:

Чл. 3. Билетитѣ за носение оржжие иматъ сила въ цѣлото княжество за 6 мѣсеца и за една година; въ тѣхъ се означава името, прѣзимето, занятието, мѣстожителството, възрасьта и чертитѣ на лицето, и видътъ на оржжието.

Чл. 4. За всѣки позволителенъ билетъ за носение оржжие се плаща за 6 мѣсеца $2^1/_2$ лева, за една година 5 лева за въ полза на държавното съкровище».

М-ръ Стамболовъ: Прѣдложението на г-на Милева да се дава позволителенъ билегъ за носение оржжие и за $^1/_2$ година приемамъ.

Прѣдсѣд.: Който приема прѣдложанието на г-на Милева, съ което се съгласи и г-нъ М-ръ, да си вдигне ржката. (Болшинство). Приема се.

Секр. Каракашевъ: Има двѣ прѣдложения отъ г-на Шивачева. Първото се относи къмъ чл. 1-й отъ закона за носение оржжие и гласи така: (Чете)

„ПРѢДЛОЖЕНИЕ

Чл. 1. Всѣки, който иска да пѫтува съ оръжие, вънъ отъ района на своята община, длъженъ е да има позволителенъ билетъ».

Второто се относи къмъ чл. 4-й, да се измѣни таксата отъ 5 на 2 лева.

Ник. Шивачевъ: Г-да прѣдставители! Отъ многото прѣдложения, които станѫха върху тоя законъ, се вижда, за голѣмо съжаление, че причината за тия прѣдложения, е тая, че тоя законопроектъ не бѣ даденъ на коммисия да го изучи. Съ това наше прибързване, да разгледаме тоя законъ веднага, станѫха такива затруднения и погрѣшки които едва ли послѣ бѣше възможно да се поправятъ.

Чл. 1-й отъ закона казва: (Чете) «Всѣки, който иска да пѫтува съ оръжие, длъженъ е да има позволителенъ билетъ». Ако земемъ буквалното тълкуване на тоя членъ, азъ разбирамъ, че позволителенъ билетъ ще носи само тоя, който пѫтува. Въ такъвъ случай, ако буквално се разбира така, и ако желанието на г-на М-ра е, щото само пѫтницитѣ, които излизатъ вънъ отъ района на своята община, да иматъ позволителенъ билетъ; нѣма съмнѣние, че както моето прѣдложение, така сѫщо и на г-на Ходевича неможаха да имагъ значение. Но за да не би околийскитѣ началници, да тълкуватъ чл. 1-й друго яче, намѣрихъ за нуждно да се прибавятъ думитѣ: «вънъ отъ района на своята община»; тъй щото, всѣки овчарь, говедарь и пр. и който е стопанинъ, ако има нужда да обиколи своя добитъкъ въ балканътъ, то това не ще се счита пѫтуване и слѣдователно на основание чл. 1-й, такива хора нѣматъ нужда отъ билетъ, освѣнъ ако пѫтуватъ въ друга община, тогава ще има нужда да се иска билетъ и ще се испълнятъ всичкитѣ формалности, които изисква тоя законъ. Ще се съгласите съ мене, че тамъ гдѣто хората се занимаватъ повече съ скотовъдство, гдѣто сѫ принудени постоянно да ходятъ по гората по 4—5 часа и то два-три пѫти въ недѣлята, ще се съгласите повтарямъ, че тия хора иматъ нужда отъ носение оржие. Ако при другитѣ данъци, които плащатъ тия данъкоплатци, наложимъ още единъ данъкъ да плащатъ и за билетъ за носение на оржие, данъкъ, който ще бѫде 10 лева — това е тежко. Ще кажете вий, че въ закона пише 5 л. Но като вземемъ прѣдъ видъ всичкитѣ разноски, именно за правение свидѣтелство, поржчителство, гербови марки, ходението въ града или въ центра на околията и пр., вѣроятно всѣки билетъ ще костува по-вече отъ 10 лева. Но азъ като зная, че желанието на г-на М-ра съ внасянието на тоя законъ е било, щото да се има контроль надъ тия които носятъ оржие; слѣдователно, неговата цѣль, като не е била за налагание данъкъ, напълно съмъ убѣденъ, че той ще се съгласи, че само тия хора ще зиматъ позволителенъ билетъ, които излизатъ вънъ отъ района на своята община. Така, както приказваме тукъ е много лесно, но слѣдъ двѣ недѣли отъ прилагането на закона, ще видите, че приспособлението му ще бѫде трудно и ще трѣбва по една цѣла жандармерия въ всѣка околия, особенно въ балканскитѣ мѣста, гдѣто жандаритѣ на всѣка крачка могѫтъ да срѣщатъ разни скотовъдци и да ги питатъ: «ти като носишъ оржие дай билета». Това ще бѫде не само обрѣменение на хазната; но и денгуба за населението, което не мисля да е цѣлта на г-на М-ра-Прѣдсѣдателя. Затова, моля г-на М-ра, да се съгласи съ това измѣнение, което прѣдлагамъ.

Относително таксата, имамъ прѣдложение да се намали отъ 5 на 2 лева. (Гласове: Тоя въпросъ е рѣшенъ). Нѣмамъ ли право да правя такова прѣдложение? (Гласове! Имашъ!) На основание чл. 39-й отъ Правилника, азъ имамъ право да правя прѣдложения. Чл. 39-й ми дава право при третото четение, слѣдъ като се съобразя, съ изискванията на тоя членъ, да правя прѣдложения. Азъ съмъ подалъ на бюрото прѣдложение подписано отъ 13 души, а ще го приемете или не, това е ваша работа. (Прѣдсѣд.: Въпросътъ е разисканъ и рѣшенъ, така щото нѣма какво да говорите по него). Правилника какво казва? Сега въ това засѣдание не е разисканъ тоя въпросъ. (Гласове: Въпросътъ е рѣшенъ). Тогава добрѣ, азъ си испълнихъ дълга, а по-нататъкъ, то е работа на Нар. Събрание да ли да приеме моитѣ прѣдложения или не. Врѣмето ще покаже кой е правъ.

М-ръ Стамболовъ: Всѣки, който излѣзе отъ селото или отъ града на вънъ съ пушка, ако нѣма позволително да прави авджилъкъ, не може да знае никой отъ гражданитѣ, нито пакъ полицията, да ли той отива на 10 крачки вънъ отъ града, или отива да пѫтува нѣколко дни. Съ тоя членъ се иска да се каже това, че който нарами пушка и тръгне да пѫтува малко или много, ако не е общественъ служитель, трѣбва първо да има билетъ и второ да плати за него. За това немогѫ да се съглася съ добавлението, което прави г-нъ Шивачовъ, именно да се каже: «вънъ отъ района на общината», защото тогава трѣбва дѣйствително слѣдъ всѣкиго да се тури по единъ или двама жандарми, което не е възможно да се направи и закона става неприложимъ.

Относително прѣдложението на г-на Шивачова, да се зима по 2 лева такса, нѣма какво да кажѫ, защото като паднѫ по-напрѣдъ прѣдложението за 3 лева, не мисля, че ще се приеме прѣдложението за 2 лева. (Гласове: Да се гласува).

Прѣдсѣд.: Приема ли се прѣдложението на г-на Шивачова, щото само онія, които носятъ оржие вънъ отъ района на своята община, да иматъ позволителенъ билетъ? Който приема това прѣдложение да си вдигне ржката. (Само Шивачовъ вдига). Пада.

Ще се гласува изцѣло закона за носение оржие. Който го приема съ направенитѣ измѣнения да си вдигне ржката. (Болшинство). Приема се.

На дневний редъ иде прѣдложението на г-на Кознички, щото онія прѣдставители които сѫ избрани отъ двѣ или повече околии, да заявятъ отъ коя околия приематъ да се считатъ прѣдставители. Но понеже въ чл. 31-й отъ избирателния законъ е казано, че онія прѣдставители, които сѫ избрани отъ нѣколко избирателни околии, слѣдъ 10 дни отъ провѣрката на изборитѣ, заявяватъ, отъ коя околия приематъ избора; а понеже нѣма 10 дни отъ провѣркитѣ, то тоя въпросъ е прѣждеврѣменъ.

Дим. Кознички: Отказвамъ се отъ прѣдложението си.

Ст. Кьойбашиевъ: Мисля на дневенъ редъ е прѣдложението, щото онія отъ прѣдставителитѣ, които сѫ избрани отъ нѣколко избирателни околии, да заявятъ отъ гдѣ приематъ избора. Г-нъ прѣдсѣдателя каза, че тоя въпросъ е прѣждеврѣменъ, защото нѣма 10 дни отъ провѣркитѣ на изборитѣ, а освѣнъ това има още една околия да се докладва. (Гласове: Г-нъ Кознички, който бѣше направилъ това прѣдложение се отказа). Тогава нѣма какво да кажѫ.

Прѣдсѣд.: Г-нъ Козинчки се отказа.

Третий, четвьртий и петий въпроси на дневний редъ сѫ запитванията къмъ г-да министритѣ; но понеже вчера бѣше праздникъ, тия запитвания не се проводиха на г-да министритѣ.

Минуваме къмъ докладване провѣркитѣ на изборитѣ.

Докл. Н. Станевъ: (Чете) «Докладъ по изборитѣ въ Орханийската околия за избирание народни прѣдставители, съгласно Указа на Негово Царско Височество.

Избирателното бюро въ тоя день се отвори не въ 8 часа, а по причина на дъждътъ въ 10 часа въ полицейския домъ. Избирателното бюро се съставило, съгласно избирателния законъ, както се вижда и отъ протокола». (Прѣдсѣдателското мѣсто се заема отъ подпрѣдсѣдателя г-на П. Славкова). «Слѣдъ това се е съставилъ дневникъ за избора и отъ 5,303 души избиратели записани въ избирателнитѣ списъци присѫтствували 1311, отъ които гласоподавали 1090 души, отъ 18 общини. Вишегласие сѫ добили Стоянъ Брънчевъ 693 гласа и Василъ Брънчевъ 373 гласа. Имало и други нѣколко души кандидати, които сѫ получили гласове отъ 119 до 259. Гласоподаването е траяло до 5 часа. Бюлетинитѣ сѫ прѣброени и излѣзли тъкмо съ числото на гласувачитѣ. Отъ Вратчанската Постоянна Коммисия съ постановление No. 158, прогласени сѫ за прѣдставители лицата, които казахъ, т. е. Стоянъ Брънчевъ и Василъ Брънчевъ. По тоя изборъ, въ сѫщия тоя день отъ единъ членъ отъ бюрото имало е заявление, че нѣкой си Сариевъ, който не билъ, нито членъ, нито членъ надзиратель въ бюрото, въ тоя день е стоялъ на масата и подавалъ бюлетини написани, които се пущали въ урната. Така щото, тоя членъ на бюрото заявява, че за злоупотрѣбленията, които ставатъ, той не отговаря. Въ сѫщото врѣме е било подадено едно заявление отъ четири общини и друго едно подпечатано и подписано отъ кметоветѣ на десетина общини, които указватъ на станѫлитѣ нередовности, че вмѣсто тѣхнитѣ бюлетини били туряни въ урната други. При това, че бюрото не било съставено въ опрѣдѣления часъ, не било избрано въ присѫтствието на 50 лица, както гласи избирателния законъ, а въ присѫтствието на около 35 души, които завелъ Василъ Брънчевъ, и които били приготвени съ оржжие, така щото другитѣ избиратели се разбѣгали. Имало подаденъ протестъ отъ около 40 души подписанъ, който протестъ споредъ члена надзиратель Василъ Стаменовъ билъ скритъ отъ бюрото; така щото, тия избиратели, които сѫ подали протестътъ, като видѣли злоупотрѣбленията на бюрото, което наричатъ самозванно, слѣдъ подаването на тоя и други протестъ се отстранили и не упражнили своето право, което имъ дава закона. Още повече тѣ указватъ, че сѫ гласували лица, които не сѫ били записани въ избирателнитѣ списъци, а други лица сѫ гласували по 5—6 пѫти.

Коммисията като има прѣдъ видъ всичкитѣ тия заявления, по вишегласие прие за законенъ тоя изборъ и моли Нар. Събрание, щото възъ основание нейното произнасяние, ако и то го смята за законенъ, да го приеме.»

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да говори по изборитѣ въ Орханийската околия? (Нѣма). Понеже нѣма никой, който да иска да говори ще дамъ на гласуване. Който мисли, че изборитѣ въ Орханийската околия сѫ законни и правилни, както е на мнѣние и коммисията да си вдигне рѫката. (Болшинство). Значи изборитѣ се утвърждаватъ.

Г-да прѣдставители! Понеже е изчерпано всичко, което имаше на дневний редъ, съобщавамъ ви, че има внесени двѣ бумаги отъ М-ра на Финанситѣ и моля Нар. Събрание да опрѣдѣли деньтъ, когато трѣбва да се четѫтъ. (Гласове: Днесь!) Който желае днесь да се четѫтъ тия бумаги да си вдигне рѫката. (Болшинство). Значи, днесь ще се четѫтъ.

Г-нъ секретарь ще ги прочете.

Дим. Тончевъ: Съ рѣшението на Нар. Събрание да се четѫтъ днесь, не значи още, че трѣбва да се четѫтъ. Това е вѣдомости, които показватъ какъ сѫ се изразходвали суммитѣ отъ резервния фондъ. За това азъ мисля, че ще бѫде по-добрѣ, ако се проводатъ на надлѣжната коммисия. Прѣдлагамъ да се не четѫтъ, а просто да се проводатъ въ коммисията.

Д. Цетковъ: Азъ мисля, че не може да се приеме прѣложението на г-на Тончева, защото прѣдварително трѣбва да знаемъ, какво ще испратимъ на коммисията. Макарь бумагитѣ да се не прочетѫтъ, но все трѣбва да знаемъ, какво пращаме на коммисията.

Д-ръ Цачевъ: Въпросътъ е рѣшенъ и трѣбва да се четѫтъ, за да знаемъ, когато избираме коммисия, какви хора трѣбва да влѣзѫтъ въ нейния съставъ.

Хр. Тилбезовъ: Г-нъ прѣдсѣдателя на Събранието Д. Тончевъ много хубаво обясни, какъ трѣбва да се рѫководимъ по нашитѣ работи, които трѣбва да разискваме. Прѣдъ очитѣ ни бѣше закона за носение оржжие и при пьрвото му четение, когато прѣдсѣдателя питаше да се прати ли на коммисия или веднага да се пристѫпи къмъ разглѣждането му, почит. Събрание прие послѣднето и се почнѫ разглѣждането му членъ по членъ; но отъ неизучването на тоя законъ отъ коммисия, излѣзоха грамадни кавги въ Събранието.

Прѣдъ видъ на това прѣдлагамъ да се проводатъ тия вѣдомости въ коммисията, която слѣдъ като ги изучи да ни докладва.

М-ръ Стамболовъ: Въ правото на прѣдсѣдателя да съобщава, какво е внесено отъ министритѣ въ Събранието, неможе никой да се бъркя и нетрѣбва никакво рѣшение, защото споредъ чл. 32-й, а сега 33-й отъ Правилника, прѣдсѣдателя съобщава на Събранието какви бумаги е приелъ отъ надлѣжнитѣ министри или отъ нѣкои и други прѣдставители. Затова азъ мисля, че безъ да се пита Събранието, г-нъ секретарьтъ трѣбва да прочете отношенията, а ако трѣбва и вѣдомоститѣ да се четѫтъ, за тѣхъ ще рѣшаваме послѣ.

Прѣдсѣд.: Само по себѣ си се разбираше, че когато положихъ въпроса на разрѣшение отъ Нар. Събрание — разбираше се — че трѣбва да се четѫтъ отношенията, а единъ пѫть четени отношенията, ако желае Нар. Събрание, тогава нѣма освѣнь да се четѫтъ и другитѣ бумаги сега, или пакъ да опрѣдѣли деня, когато тѣ трѣбва да се четѫтъ Азъ разбирахъ и Нар. Събрание когато рѣши, вѣрвамъ и то е разбирало, отношенията да се четѫтъ, а сегнѣ за другитѣ бумаги може да се рѣши кога да се четѫтъ. Моля г-на Секретаря да прочете отношенията.

Секр. Байчовъ: (Чете)

„Министерство
на
Финансите.
Отдѣление за отчетността.
No. 27523.
Октомврий 31 день 1887 г.
г. София.

До г-на Прѣдсѣдателя на V-то Обикн. Нар. Събрание.

Съгласно чл. 58-й отъ Закона за отчетността по бюджета, при това честь имамъ да Ви прѣдставя, Господине Прѣдсѣдателю, за утвърждение отъ Нар. Събрание, двѣ вѣдомости за вземенатѣ суммы отъ запазения фондъ и за увѣличенитѣ кредити отъ сжщия фондъ по разнитѣ параграфи отъ бюджета за 1885 година.

Министръ: Г. Д. Начовичъ.

Главенъ Секретарь: Хр. Бѣлчовъ.»

(Чете).

„Министерство
на
Финансите.
Отд. за косвенитѣ даждия.
No. 27551.
Октомврий 31 день 1887 г.
г. София.

До г-на Прѣдсѣдателя на V-то Обикн. Нар. Събрание.

Съгласно пункъ 3-й отъ 105-й членъ отъ Конституцията и на основание Височайшия докладъ подъ No. 26998 отъ 24-й того, като Ви испращамъ, заедно съ настоящето, кратко изложение на прѣписката постжпила въ повѣренното ми министерство, по опрощаване разни правителственни даждия на нѣкои села и градове, имамъ честь да Ви помоля, Господине Прѣдсѣдателю, да се внесе за разглѣждание и одобрѣние въ едно отъ засѣданията на Събранието прѣзъ настоящата му сесия.

При това, имамъ честъ да прибавя, че подлинната прѣписка по опрощението на даждията се намира въ Министерството и е на разположението на Нар. Събрание; ако стане нужда може да му се испрати.

Министръ: Г. Д. Начовичъ.

Главенъ Секретарь: Хр. Бѣлчовъ.»

Прѣдсѣд.: Иска ли нѣкой да говори по прочетенитѣ отношения?

К. Калчовъ: Нѣма нужда да се чете нѣщо повече отъ книжата, а трѣбва да се прѣпроводятъ на финансиалната коммисия или на бюджетарната, както я наричатъ, безъ да се четжтъ въ Събранието. (Гласове: Съгласни).

Д-ръ Цачевъ: Г-да прѣдставители! Дѣйствително, редътъ е тъй, както каза г-нъ Калчовъ, но азъ бихъ помолилъ Нар. Събрание да се напечататъ тия нѣща и да ни се даджтъ, да ги имаме прѣдъ очи, когато ще ги разискваме, за да си съставимъ мнѣние прѣди да дойдемъ тукъ, та да знаемъ какво ще вотираме и какво ще говоримъ. За това моля да се напечататъ тия вѣдомости.

Прѣдсѣд.: Членъ 33-й отъ Правилника казва, че когато се внесжтъ законопроекти, прѣдложения и други въпроси за разглѣждание, Нар. Събрание рѣшава да се проводатъ ли на коммисия, или да се пристжпи немедленно къмъ разглѣждането имъ. Сега понеже има прѣдложение, щото както вѣдомоститѣ, тъй и краткото изложение за опрощаването на нѣкои данъци, на разни села и градове, прѣдложение направено отъ г-на Калчова и подкрѣпено отъ г-на Д-ра Цачова, да се проводятъ на коммисия, то ще дамъ на гласуване това прѣдложение. Който отъ г-да прѣдставителитѣ мисли, че тия вѣдомости и краткото изложение трѣбва да се проводятъ на коммисия, да си вдигне ржката. (Болшинство). Тогава остава да се проводятъ на коммисия. Но на коя коммисия мисли Нар. Събрание? (Гласове: На финансиалната). Ще се пратятъ на финансиалната коммисия.

Други въпроси на дневний редъ нѣма.

Има ли нѣкой отъ г-да прѣдставителитѣ да прѣдлага нѣщо ново за идущето засѣдание.

Д-ръ Цачевъ: Азъ имахъ прѣдложение, което не чухъ да се гласува. Прѣдложението ми е: трѣбва ли тия документи да се печататъ за да ги знаемъ, когато разискваме, или не. Ако не искате да се напечататъ, азъ нѣмамъ нищо противъ.

М-ръ Стамболовъ: Щомъ Събранието прие рѣченитѣ отношения да се пратятъ наедно съ вѣдомоститѣ на коммисията, то съ това се прѣдрѣшава въпроса на г-на Д-ра Цачева, защото, работа е на М-ра своитѣ законопроекти и прѣдложения да печата или не, а пакъ работа е на Събранието когато му се внесжтъ или въ малко количество или въ единъ екземпляръ да каже, че не може да ги разглѣда, защото не сж напечатани. Но понеже Нар. Събрание рѣши, рѣченитѣ книжа да се не четжтъ, а да се проводятъ на коммисията, за печатанието имъ нѣма нужда и нѣма си мѣстото сега да се говори. По-хубаво ще бжде да се напечати доклада на коммисията, отъ колкото да се печататъ тия вѣдомости. За това прѣдложението на г-на Д-ра Цачева не е умѣстно.

Д-ръ Цачевъ: Азъ се присъединявамъ къмъ мнѣнието на г-на М-ра Прѣзидента, да се напечати доклада на коммисията и да ни се даде прѣди да се разисква въпросътъ.

Прѣдсѣд.: Тогава ще положж и тоя въпросъ на гласоподаване отъ Нар. Събрание.

Н. Беневъ: (Гласове: По-високо, не се чуе). Тоя въпросъ, който се прѣдлага отъ г-на Д-ра Цачева т. е. коммисията да напечата своя докладъ е въпросъ прѣждевременен, защото ако коммисията сѣдъ като изучи книжата намѣри, че има какво да докладва, то тя ще направи постановление да се печата или не доклада и г-нъ докладчика ще дойде, прѣди да се докладва, да каже, че коммисията е рѣшила да се печата или не доклада. За това, сега не е врѣме да се произнасяме върху тоя въпросъ, защото не знаемъ какъ ще се произнесе коммисията. Азъ прѣдлагамъ да не се тура на гласуване прѣдложението на г-на Д-ра Цачева.

Дим. Петковъ: Мень ми се струва, г-да прѣдставители, че прѣдложението на г-на Д-ра Цачева не трѣбва да се полага на вотиране, защото коммисията е длъжна съгласно Правилника да прѣдложи прѣдварително на Събранието: да се печата или не доклада ѝ. Въ 18-й чл. казано е това изрично. Тамъ е казано, че три дни прѣди разискването се раздаватъ докладитѣ на прѣдставителитѣ. Затова нѣма какво да се рѣшава сега.

Прѣдсѣд.: Съгласно 38-й чл. отъ Правилника, всѣка коммисия избрана за единъ извѣстенъ въпросъ, се обязва да напечата доклада си и като вървимъ по това начало, което е изрично казано въ Правилника, мисля нѣма какво да се говори.

Има ли нѣкой отъ г-да прѣдставителитѣ да прѣдлага нѣщо за дневний редъ.

Ник. Шивачевъ: Ми се струва, че тоя въпросъ не е рѣшенъ, и именно на основание чл. 38-й Нар. Събрание трѣбва да се произнесе: да ли трѣбва да се печата доклада или не. Това трѣбва да се гласува.

Прѣдсѣд.: Моля г-на Шивачева да не прави гюрултии съ говорението, прѣди да чуе какво ще каже прѣдсѣдателя. (Звъни) Нѣмате думата. По тоя въпросъ нѣмате думата. Ако има за друго нѣщо да говорите, тогава добрѣ, говорете. (Шивачевъ: Нѣма по какво друго да говоря).

Другъ нѣкой отъ г-да прѣдставителитѣ има ли да прѣдлага нѣщо за дневний редъ?

Дако Ангеловъ: Азъ имахъ едно запитване къмъ г-на М-ра на Финанситѣ. Да се тури на дневний редъ.

Прѣдсѣд.: Вашето запитване ще се проводи на г-на М-ра който съгласно Правилника за вѫтрѣшния редъ на Нар. Събрание, ще ви отговори до свършването на тая сесия.

Другъ нѣкой отъ прѣдставителитѣ има ли нѣщо да прѣдлага за дневний редъ? (Нѣма).

Тъй като никой не иска дума, засѣданието се закрива.

(Закрито въ 4 часа слѣдъ пладнѣ).

Прѣдсѣдатель: **Д. Тончевъ.**

Подпрѣдсѣдатели: **З. Стояновъ.** **П. Славковъ.**

Секретари: **Зах. Градинаровъ.** **Ив. Златаревъ.** **Д-ръ Стефановъ.** **Геор. Пѣневъ.** **Антонъ Байчовъ.** **Ив. Халачовъ.**

Секретари: **Иор. Симеоновъ.** **Д-ръ Сарж-Ивановъ.** **Христо Лѣкарски.** **Ат. Гр. Каракашевъ.** **Дим. Петковъ.** **Д-ръ Стояновичь.**

Стенографъ: **Хр. П. Константиновъ.**